

5. Метод шаров [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://marketoff.ru/text.php?art=1287>

6. Евклидова відстань [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://uk.wikipedia.org/wiki/Евклидова відстань](http://uk.wikipedia.org/wiki/Евклидова_відстань)

7. Дубров А. М. Многомерные статистические методы : учебник. / А. М. Дубров, В. С. Мхитарян, Л. И. Трошин. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 352 с.

8. Dean A. M. Design and analysis of experiment / A. M. Dean, D. V. Voss. – Springer-Verlag New York, Inc, 1999. – P. 76.

9. Мхитарян В. С. Эконометрика : учебно-методический комплекс / В. С. Мхитарян, М. Ю. Архипова, В. П. Сиротин. – М. : Изд. центр ЕАОИ. 2008. – 144 с.

REFERENCES

Chul, O. M. "Systema kreatyvnykh industrii iak osnova formuvannia kreatyvnoi ekonomiky v rehionii" [The system of creative in-

dustries as a basis for the formation of the creative economy in the region]. *Ekonomichni nauky. Seriya «Oblik ta finansy»*, no. 10 (2013).

Dubrov, A. M., Mkhitarian, V. S., and Troshin, L. I. *Mnogomernye statisticheskie metody* [Multivariate statistical methods]. Moscow: Finansy i statistika, 2003.

Dean, A. M., and Voss, D. V. *Design and analysis of experiment*: Springer-Verlag. New York Inc., 1999.

"Evklidova vidstan" [Euclidean distance]. [http://uk.wikipedia.org/wiki/Евклидова відстань](http://uk.wikipedia.org/wiki/Евклидова_відстань)

"Metod sharov" [Method balls]. <http://marketoff.ru/text.php?art=1287>

Mkhitarian, V. S., Arkhipova, M. Yu., and Sirotin, V. P. *Ekonometrika* [Econometrics]. Moscow: EAIO, 2008.

Orlov, A. I. *Nechislovaia statistika* [Non-numeric statistics]. Moscow: MZ-Press, 2004.

Porter, M. *Konkurentsia* [Competition]. Moscow: Viliams, 2005.

"UNCTAD, Creative Economy Report 2010" http://www.unctad.org/en/docs/ditctab20103_en.pdf

УДК 005.336.4

ЕМПІРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА МЕЗОРІВНІ

© 2014 ЖУРАВЛЬОВА І. В., НЕМАШКАЛО К. Р.

УДК 005.336.4

Журавльова І. В., Немашкало К. Р. Емпіричні дослідження формування соціального капіталу на мезорівні

Метою статті є дослідження особливостей формування соціального капіталу регіону як інструменту формування регіональної громади, з урахуванням специфіки кожного окремого регіону. Проведене емпіричне дослідження соціального капіталу мезорівня 25 регіонів України з використанням кластерного аналізу. Вихідними даними класифікації методом кластерного аналізу було обрано: інтегральний індекс рівня людського розвитку, регіональний ВВП у розрахунку на одну особу та рівень середньої заробітної плати в регіоні. У результаті визначено, що регіони України за факторами впливу на формування регіонального соціального капіталу поділяються на три кластери.

Ключові слова: формування соціального капіталу, розвиток соціального капіталу, кластерний аналіз.

Рис.: 7. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 13.

Журавльова Ірина Вікторівна – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: ziv@ksue.edu.ua

Немашкало Карина Ромеовна – старший викладач кафедри менеджменту та бізнесу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: karina.nemashkalo@bk.ru

УДК 005.336.4

Журавлева И. В., Немашкало К. Р. Эмпирические исследования формирования социального капитала на мезоуровне

Целью статьи является исследование особенностей формирования социального капитала региона как инструмента формирования регионального сообщества, с учетом специфики каждого отдельного региона. Проведено эмпирическое исследование социального капитала мезоуровня 25 регионов Украины с использованием кластерного анализа. Исходными данными классификации методом кластерного анализа были выбраны: интегральный индекс уровня человеческого развития, региональный ВВП в расчете на одного человека и уровень средней заработной платы в регионе. В результате определено, что регионы Украины по факторам влияния на формирование регионального социального капитала делятся на три кластера.

Ключевые слова: формирование социального капитала, развитие социального капитала, кластерный анализ.

Рис.: 7. **Табл.:** 2. **Библ.:** 13.

Журавлева Ирина Викторовна – кандидат экономических наук, профессор, заведующая кафедрой финансов, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: ziv@ksue.edu.ua

Немашкало Карина Ромеовна – старший преподаватель кафедры менеджмента и бизнеса, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: karina.nemashkalo@bk.ru

UDC 005.336.4

Zhuravlyova I. V., Nemashkalo K. R. Empirical Studies of Social Capital Formation at the Meso-level

The aim of the article is to study the characteristics of the formation of social capital in the region as a tool for the formation of the regional community, taking into account the specificity of each individual region. The empirical study of meso-level social capital of 25 regions of Ukraine was conducted using cluster analysis. Outgoing data classification selected the following by cluster analysis: the integral index of human development, the regional GDP per capita and the level of the average wage in the region. As a result, it was determined that the regions of Ukraine on the factors influencing the formation of a regional social capital are divided into three clusters.

Key words: the formation of social capital, social capital development, cluster analysis.

Pic.: 7. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 13.

Zhuravlyova Irina V. – Candidate of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department of Finance, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: ziv@ksue.edu.ua

Nemashkalo Karina R. – Senior Lecture of the Department of Management and Business, Kharkiv National Economic University named after S. Kuznets (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: karina.nemashkalo@bk.ru

В умовах соціалізації економіки на ефективність розвитку регіону суттєво впливає соціальний капітал території. Тому розробка ефективної регіональної політики соціально-економічного розвитку повинна базуватися на створенні сприятливих умов щодо процесів формування та використання його соціального капіталу з урахуванням специфіки кожного окремого регіону.

У західній та вітчизняній літературі вже напрацьовано широкий спектр ідей, які дозволяють практично розвивати планування розвитку соціального капіталу. П. Бурдье пов'язував соціальний капітал з продуктом суспільного виробництва, матеріальних і тим самим класових практик, засобом досягнення групової солідарності [1]; досліджував його як сукупність потенційних і наявних ресурсів, що пов'язані з наявністю міцних мереж, інституційних відносин взаємного знайомства чи визнання [1]. Підтвердження пов'язаності соціального капіталу з певними ресурсами прослідковується в працях Р. Барта [2], А. Портерса [3]. Ф. Фукуями [4]. Соціальний капітал – це здатність індивідів використовувати обмежені ресурси за рахунок свого членства у певній соціальній мережі або ж більш широкій соціальній структурі [5]. Дослідження соціального капіталу в країнах світу проводять різноманітні авторитетні світові організації, серед яких Світовий Банк, Інститут Legatum (Велика Британія), Центр вивчення громадської політики університету Стречклайд (Глазго, Шотландія) та інші. У вітчизняній науці також розбудовуються різнобічні напрями концепції соціального капіталу [6, 7, 8].

Незважаючи на значну кількість досліджень, присвячених різним аспектам соціального капіталу, недостатньо вивченим залишається питання щодо дослідження в Україні факторів формування соціального капіталу регіональної громади.

Метою статті є дослідження особливостей формування соціального капіталу регіону як інструменту розбудови регіональної громади, скоординованої на соціально-економічний розвиток своєї місцевості.

Для емпіричного дослідження соціального капіталу мезорівня 25 регіонів України було поділено на однорідні кластери. Вихідними даними було обрано: інтегральний індекс рівня людського розвитку (ІЛР), регіональний валовий продукт (ВРП) у розрахунку на одну особу та рівень середньої заробітної плати в регіоні. Для уникнення некоректних результатів внаслідок неправильного вибору початкового числа кластерів k при використанні методу k -середніх спочатку було проведено перевірку відповідного числа кластерів для даного набору даних, застосовуючи ієрархічний кластерний аналіз. Як видно з *рис. 1*, у результаті ієрархічного кластерного аналізу 25 регіонів України чітко виділяються три кластери.

Для подальшого аналізу отриманих груп регіонів необхідно визначитися з тісністю зв'язків між кластерами. У дисперсійному аналізі міжгрупова дисперсія порівнюється з внутрішньогруповою дисперсією для прийняття рішення, чи є середні для окремих змінних у різних сукупностях значимо різними. Тобто, порівнюючи рівні дисперсій між показниками рівня середньої заробітної плати, індексу рівня людського розвитку та регіонального ВВП у розрахунку на одну особу, F -статистики та амплітуди рівня значимості, можна сказати, що для кожного з трьох обраних показників повністю підтверджується достовірність розподілу 25 регіонів України на три групи за рівнем середньої заробітної плати, індексом рівня людського розвитку та регіональним ВВП у розрахунку на одну особу (*рис. 2*).

Результати розподілу регіонів України на три кластери за факторами формування соціального капіталу представлені на *рис. 3*.

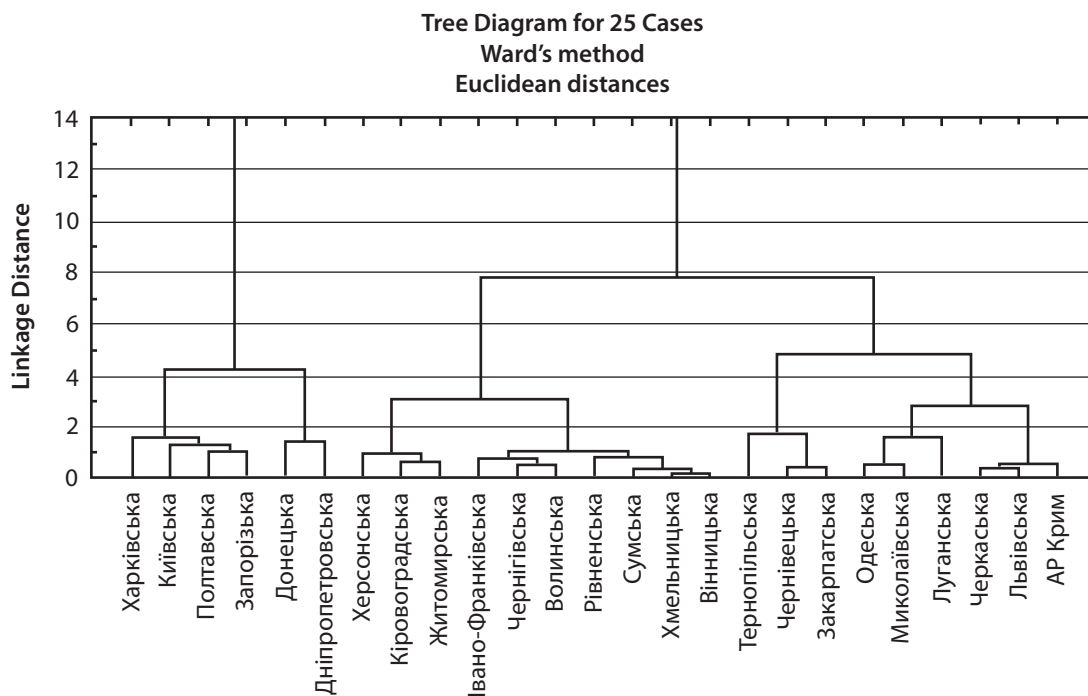

Рис. 1. Дендрограма кластеризації 25 регіонів України за факторами формування соціального капіталу методом Уорда

Variable	Analysis of Variance (кластер_микро in imported)					
	Between SS	df	Within SS	df	F	signif. p
Середня з/п	17,09710	2	6,90290	22	27,24477	0,000001
Індекс людського розвитку	13,85595	2	10,14405	22	15,02511	0,000077
ВВП регіону / чисельність населення (грн)	16,86570	2	7,13430	22	26,00431	0,000002

Рис. 2. Результати дисперсійного аналізу факторів формування соціального капіталу регіону для трьох кластерів

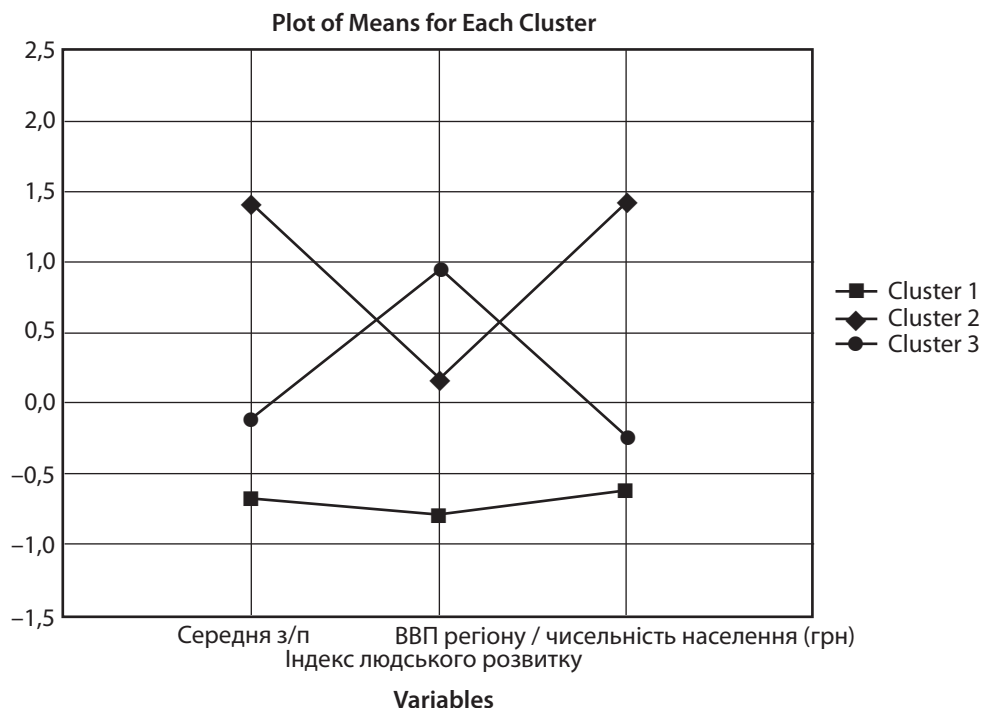

Рис. 3. Графік середніх і довірчих інтервалів для змінних моделі за трьома кластерами регіонів України

Результати класифікації регіонів, отримані методом *k*-середніх у середовищі пакета Statistica 8.0, наведено в *табл. 1*.

Аналіз графіків середніх значень кластерів дозволив виділити такі групи регіонів за рівнем формування та розвитку соціального капіталу (*табл. 2*) за їх характеристиками, отриманими в результаті класифікації.

Таким чином, результати класифікації обґрунтовують існування трьох груп регіонів за факторами формування соціального капіталу: регіони з низьким, середнім

і високим рівнем формування соціального капіталу. Причини поділу регіонів України на три групи криються в нерівномірності рівня заробітної плати, рівня людського розвитку та обсягів регіонального ВВП. Щодо показника рівня середньої заробітної плати (*рис. 4*), то він характеризується відсутністю значних коливань за регіонами.

На регіональному рівні потужним фактором впливу на формування соціального капіталу є валовий регіональний продукт (ВРП), який характеризує рівень розвитку економіки регіону. Його величина в ринкових

Таблиця 1

Результати класифікації регіонів України за факторами формування соціального капіталу, отримані методами *k*-середніх

Групи регіонів України, виділені методом <i>k</i> -середніх		
Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3
Вінницька Волинська Житомирська Івано-Франківська Кіровоградська Рівненська Сумська Тернопільська Херсонська Хмельницька Чернігівська	Дніпропетровська Донецька Запорізька Київська Луганська Полтавська	Автономна Республіка Крим Закарпатська Львівська Миколаївська Одеська Харківська Черкаська Чернівецька

Визначення груп регіонів України за їх характеристиками

№ групи	Індекс рівня людського розвитку	Рівень середньої заробітної плати	Регіональний ВВП у розрахунку на одну особу	Назва кластера
2	Середній	Високий	Високий	Регіони з високим рівнем формування та розвитку соціального капіталу
3	Високий	Середній	Середній	Регіони із середнім рівнем формування та розвитку соціального капіталу
1	Низький	Низький	Низький	Регіони з низьким рівнем формування та розвитку соціального капіталу

Рис. 4. Діаграма рівнів середньої заробітної плати регіонів України у 2012 р. відносно виділених однорідних груп регіонів

цінах визначається як сума валової доданої вартості усіх видів економічної діяльності, включаючи чисті податки на продукти [9]. За цим показником лідируючі позиції займають регіони другого кластера, такі як Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Київська, Полтавська області (рис. 5). Така диференціація обумовлена галузевими особливостями промислового виробництва. Так, пріоритетною галуззю для Дніпропетровської, Донецької та Запорізької областей є металургія та оброблення металу; для Луганської та Полтавської областей – виробництво коксу, продуктів нафтопереробки та ядерного палива. Регіони – індустріальні лідери мають яскраво виражену сировинну спрямованість, яка створює умови для швидкого отримання прибутку.

Аналіз розподілу регіонів України на три кластери за рівнем формування соціального капіталу (див. рис. 5) показує, що саме за цим індексом два кластери (другий

і третій) перетинаються, тобто мають дуже близькі один до одного значення ІЛР. При цьому для другого та третього кластерів характерною є така ситуація: при високому рівні ІЛР, складовою якого є оцінка соціального середовища, показник ВРП на душу населення та середня заробітна плата мають низькі значення, і навпаки – при низькому рівні людського розвитку ці показники мають високі значення. Тобто, підтверджується наявність дихотомії: людський розвиток (соціальний капітал) – економічний розвиток.

Особливої уваги вимагає аналіз такого показника, як індекс рівня людського розвитку (ІЛР). Згідно з даними рис. 6 майже всі регіони України мають дуже низький рівень розвитку людей, а отже, це негативно позначається на формуванні соціального капіталу регіону і країни в цілому. Лише три регіони (Харківський, Закарпатський та Чернівецький) мають значення ІЛР, що перевищують

значення регіонів з високим рівнем формування та розвитку соціального капіталу. Тому виникає об'єктивна необхідність детального аналізу ІЛР з метою визначення факторів, які сприятимуть зростанню цього індексу, а отже розвитку соціального капіталу.

Розрахунок регіонального індексу людського розвитку базується на 33 показниках, об'єднаних у шість блоків відповідно до основних аспектів людського розвитку: відтворення населення; соціальне становище; комфортне життя; добробут; гідна праця; освіта [10]. Для визначення можливих напрямків розвитку соціального капіталу необхідно детально дослідити кожен блок цього показника в рамках кожного кластера.

Аналіз ІЛР регіонів з високим рівнем формування та розвитку соціального капіталу (другого кластера) показує, що майже за всіма блоками регіони цього кластера мають значення, що не перевищують межі третього та навіть першого кластера. Виключенням є блоки «гідна праця» та «освіта». Такий стан у регіонах пояснюється високими показниками середньої заробітної плати. Так, у м. Київ, Донецькій, Дніпропетровській областях її рівень перевищував 3300 грн, а для регіонів першої групи її рівень ледь перевищив 2500 грн. Окрім цього, для регіонів цього кластера характерним є зростання кількості людей, що мають вищу освіту та кваліфікацію.

Для підприємств третього кластера, до якого належить Харківська область, характерним є високий рівень ІЛР. При цьому досить невеликі значення мають показники економічного розвитку. Регіони цього кластера характеризуються наднизькими значеннями показників відтворення населення (рис. 7). При цьому найнижче значення у цьому блоці та по Україні в цілому для Одеського регіону. За коефіцієнтом народжуваності у 2013 р. лідирує Закарпатська, Чернівецька та Львівська області з показником – 13,1, 11,9 та 11,4 відповідно, найгірший показник у Харківській області – 9,5. На наш погляд, причиною цього в основному є суттєві відмінності в суспільно-культурних цінностях та екологічному стані регіонів, а також рівень життя населення. Що стосується коефіцієнта смертності, то за даним критерієм лідирує Чернівецька область – 21, при цьому промислові регіони та великі регіони з містами-мільйонниками (Одеса – 15,6, Львів – 14) мають нижчий коефіцієнт смертності, ніж регіони з переважно сільським населенням. У Чернівецькій області він склав – 13,6. Це є природним, бо великі міста за рахунок механічного руху населення (міграції) постійно поповнюються молодими за віком мешканцями [11].

Щодо регіонів першого кластера, то лише за показниками блоку «відтворення населення» вони навіть перевищують аналогічні показники інших регіонів. Це можна пояснити скоріш моральними й духовними цінностями та традиціями, які характерні для місцевого населення. Так, наприклад, кількість домогосподарств, що мають більше, ніж троє дітей, у 2014 р. для Рівненської області становить 10,3, Волинської – 9,1, Житомирської – 7,5, Херсонської – 6,9, для порівняння: у Харківській області цей показник дорівнює 0,9 [12]. Також знаходиться у рамках верхніх меж другого та третього кластерів регіони першого кластера за показниками блоку

«соціальне становище». Така ситуація також пов'язана з морально-етичними та релігійними особливостями регіонів. За іншими блоками ці регіони не досягають меж другого та третього кластерів.

ВИСНОВКИ

Таким чином, регіони України за факторами впливу на формування регіонального соціального капіталу поділяються на три кластери. Стратегічне управління розвитком регіону повинно ґрунтуватися на розвитку соціального капіталу та враховувати дію виявлених факторів його формування. Адже накопичення соціального капіталу сприяє економічному розвитку, а активізація стратегічних зрушень потребує створення специфічного соціального середовища та певного типу соціального капіталу. Тому напрямом подальших досліджень є генерація системи підтримки управлінських рішень з інвестування в розвиток соціального капіталу за виявленими групами. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Бурдые П.** Формы капитала / П. Бурдые // Экономическая социология. – 2002. – Т. 3. – № 5 (ноябрь). – С. 60 – 75.
- 2. Burt R.** Structural holes: the social structure of competition / R. Burt. – Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1992. – 313 p.
- 3. Portes A.** The Economic Sociology of Immigration, Essays on Networks, Ethnicity and Entrepreneurship / A. Portes. – New York: Russell Sage Foundation, 1995. – 310 p.
- 4. Fukuyama F.** The Great Disruption: Human Nature and the Reconstitution of Social Order / F. Fukuyama. – New York: The Free Press, 1999. – 354 p.
- 5. Дем'янчук О. І.** Соціальний капітал як елемент сталого економічного розвитку суспільства / О. І. Дем'янчук // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки. – Розділ І. Економічна теорія. – 2007. – № 12. – С. 25 – 28.
- 6. Багнюк А. Л.** Соціальний капітал і квантифікація суспільних процесів у сучасному соціумі / А. Л. Багнюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.filosof.com.ua/Jornel/M_71/Bahnuk.pdf
- 7. Доронина М. С.** Социальный капитал производственной организации: монография. / М. С. Доронина, А. И. Нечепуренко. – Х.: Изд-во Харк. нац. экон. ун-ту, 2011. – 232 с.
- 8. Маркова Н. С.** Соціальні аспекти формування інтелектуального капіталу підприємства / Н. С. Маркова // Економіка Крима. – 2006. – № 17. – С. 78 – 81.
- 9.** Методичні рекомендації щодо розрахунку валового регіонального продукту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stat.ic.zt.ua/StatInfo/Poiasn/nacproasn.htm>
- 10.** Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ids.org.ua/ukr_index.html#
- 11.** Рівненщина – лідер серед регіонів України за рівнем приросту чисельності населення за січень 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infolight.org.ua/content/rivnenshchina-lider-sered-regioniv-ukrayini-za-rivnem-prirostu-chiselnosti-naselennya-za-sichen-2013-roku>
- 12.** Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2014 році. Статистичний збірник / Відповідальний за випуск І. І. Осипова. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 80 с.
- 13.** Дошкільна, загальна, середня, позашкільна та професійно-технічна освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zbirnyk2014.pdf>

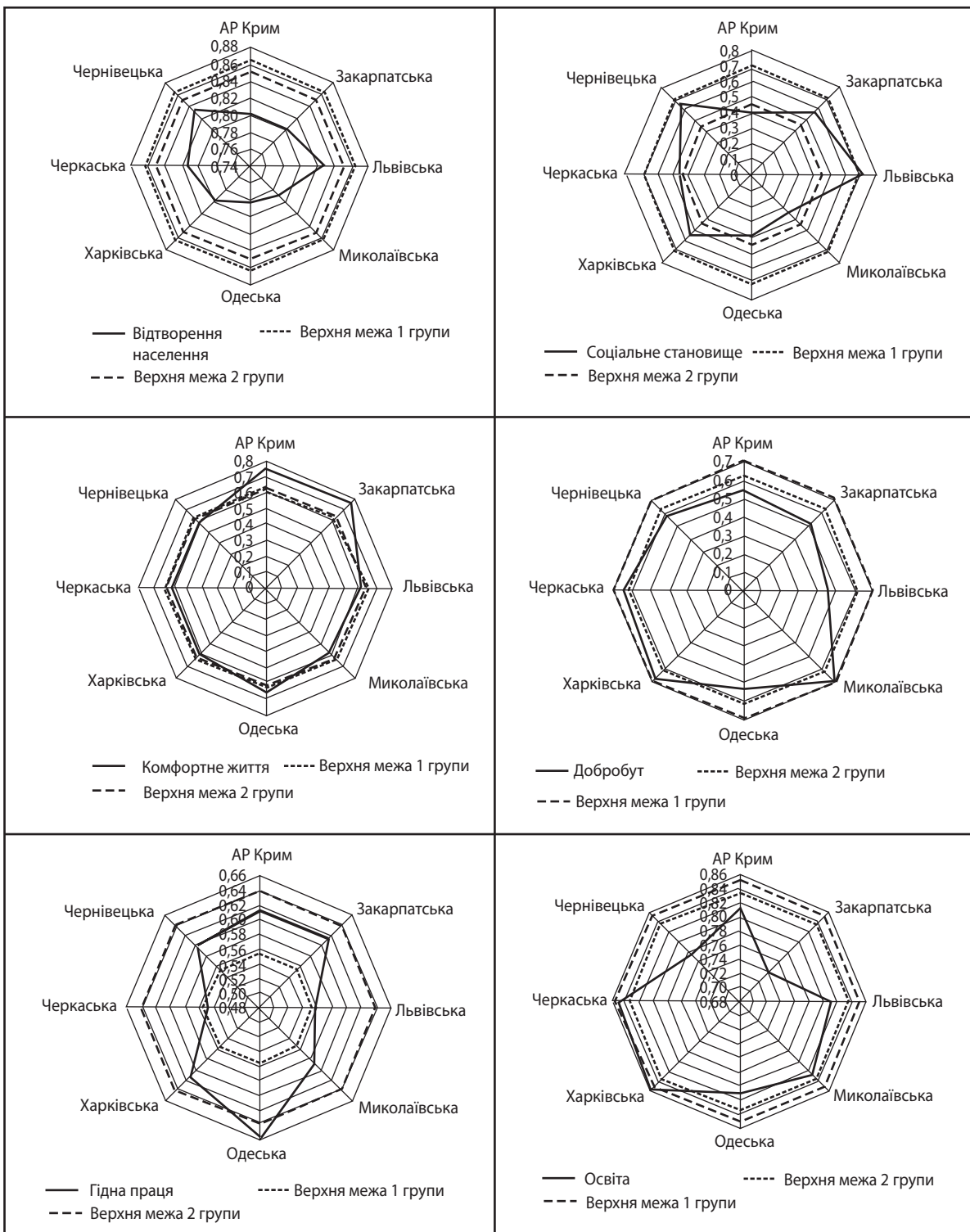

Рис. 7. Аналіз складових ІЛР регіонів третього кластера

REFERENCES

- Burde, P. "Formy kapitala" [Forms of capital]. *Ekonomicheska-ia sotsiologiya*, vol. 3, no. 5 (2002): 60-75.
- Burt, R. *Structural holes : the social structure of competition*. Cambridge, Mass. : Harvard University Press, 1992.
- Bahniuk, A. L. "Sotsialnyi kapital i kvantyfikatsiia suspilnykh protsesiv u suchasnomu sotsiumi" [Social Capital and quantification of social processes in modern society]. www.filosof.com.ua/Jornel/M_71/Bahnuuk.pdf
- Dem'ianchuk, O. I. "Sotsialnyi kapital yak element staloho ekonomichnoho rozvytku suspilstva" [Social capital as an element

of sustainable economic development of society]. *Naukovi visnyk Volynskoho derzhavnogo universytetu im. Lesi Ukrainky. Ekonomichna teoriia*, no. 12 (2007): 25-28.

Doronina, M. S., and Nechepurenko, A. I. *Sotsialnyy kapital proizvodstvennoy organizatsii* [Social capital is productive organization]. Kharkiv: KhNEU, 2011.

"Doshkilna, zahalna, serednia, pozashkilna ta profesiino-tekhnichna osvita" [Preschool, total, average, extracurricular and vocational education]. <http://www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zbirnyk2014.pdf>

Fukuyama, F. *The Great Disruption: Human Nature and the Reconstitution of Social Order*. New York: The Free Press, 1999.

Instytut demografii ta sotsialnykh doslidzhen imeni M. V. Ptukhy Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy. http://www.idss.org.ua/ukr_index.html

“Metodychni rekomendatsii shchodo rozrakhunku valovoho rehionalnogo produktu” [Guidelines for the calculation of the gross regional product]. <http://www.stat.ic.zt.ua/StatInfo/Poiasn/nacpoasn.htm>

Markova, N. S. “Sotsialni aspekty formuvannya intelektualnoho kapitalu pidpriemstva” [Social aspects of intellectual capital]. *Ekonomika Kryma*, no. 17 (2006): 78-81.

Portes, A. *The Economic Sociology of Immigration, Essays on Networks, Ethnicity and Entrepreneurship*. New York: Russell Sage Foundation, 1995.

“Rivnenshchyna – lider sered rehioniv Ukrainy za rivnem pryrostu chyselnosti naselennia za sichen 2013 roku” [Rivne – Ukraine's leading regions in terms of growth in population in January 2013]. <http://infolight.org.ua/content/rivnenshchina-lider-sered-regioniv-ukrayini-za-rivnem-prirostu-chyselnosti-naselennya-za-sichen-2013-roku>

Sotsialno-demografichni kharakterystyky domohospodarstv Ukrainy u 2014 rotsi [Socio-demographic characteristics of households in Ukraine in 2014]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2014.

УДК 332.1

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

© 2014 ГЕРАСИМЧУК З. В., КЛИМОВИЧ О. М.

УДК 332.1

Герасимчук З. В., Климович О. М. Методика аналізу ефективності міжрегіональних зв'язків

У статті розглянуто існуючі методики, що аналізують інтеграційні процеси регіонів, проаналізовано методичні підходи вчених щодо оцінювання міжрегіональної співпраці всередині країни. Зазначено основні проблеми та суперечності досліджуваних науково-методичних підходів, які, у свою чергу, не враховують різних аспектів поглиблення взаємовигідних зв'язків між регіонами країни. У результаті досліджень було виділено основні етапи аналізу та оцінки ефективності міжрегіональних зв'язків, а також запропоновано авторський метод оцінювання ефективності міжрегіональної співпраці, який враховуватиме рівень інтегрованості регіонів, рівень конкурентних переваг регіонів та аналіз синергетичного ефекту від міжрегіонального взаємодоповненості конкурентних переваг регіонів. Застосування запропонованої методика розрахунку ефективності міжрегіонального співробітництва дасть можливість закласти надійний фундамент для побудови взаємовідносин між регіонами країни і забезпечити успішний та результативний розвиток їх подальшої співпраці.

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво, інтеграція, синергетичний ефект, взаємозв'язки регіонів, інтеграційні процеси.

Формул: 5. **Бібл.:** 9.

Герасимчук Зоряна Вікторівна – доктор економічних наук, професор, кафедра менеджменту та маркетингу, Луцький національний технічний університет (вул. Львівська, 75, Луцьк, Волинська обл., 43018, Україна)

Климович Ольга Миколаївна – аспірантка, кафедра менеджменту та маркетингу, Луцький національний технічний університет (вул. Львівська, 75, Луцьк, Волинська обл., 43018, Україна)

E-mail: Klimovychka@ukr.net

УДК 332.1

Герасимчук З. В., Климович О. М. Методика анализа эффективности межрегиональных связей

В статье рассмотрены существующие методики, анализирующие интеграционные процессы регионов, проанализированы методические подходы ученых к оценке межрегионального сотрудничества внутри страны. Указаны основные проблемы и противоречия исследуемых научно-методических подходов, которые, в свою очередь, не учитывают различных аспектов углубления взаимовыгодных связей между регионами страны. В результате исследования были выделены основные этапы анализа и оценки эффективности межрегиональных связей, а также предложен авторский метод оценки эффективности межрегионального сотрудничества, который будет учитывать уровень интегрированности регионов, уровень конкурентных преимуществ регионов и анализ синергетического эффекта от межрегиональной взаимодополняемости конкурентных преимуществ регионов. Применение предложенной методики расчета эффективности межрегионального сотрудничества позволит заложить надежный фундамент для построения взаимоотношений между регионами страны и обеспечить успешное и результативное развитие их дальнейшего сотрудничества.

Ключевые слова: межрегиональное сотрудничество, интеграция, синергетический эффект, взаимосвязи регионов, интеграционные процессы.

Формул: 5. **Библ.:** 9.

Герасимчук Зоряна Вікторівна – доктор економічних наук, професор, кафедра менеджменту та маркетингу, Луцький національний технічний університет (вул. Львівська, 75, Луцьк, Волинська обл., 43018, Україна)

Климович Ольга Миколаївна – аспірантка, кафедра менеджменту та маркетингу, Луцький національний технічний університет (вул. Львівська, 75, Луцьк, Волинська обл., 43018, Україна)

E-mail: Klimovychka@ukr.net

UDC 332.1

Gerasymchuk Z. V., Klimovich O. M. Method of Analysis of the Effectiveness of Inter-regional Relations

The article deals with the existing methods, analyzing the integration processes in the region, analyzes methodological approaches to the assessment of scientists inter-regional cooperation within the country. The main problems and contradictions in the studied scientific and methodological approaches, which in turn do not take into account the various aspects of the deepening of mutually beneficial relations between the regions of the country, were identified. As a result, studies have highlighted the main stages of the analysis and evaluation of the effectiveness of inter-regional relations, as well as the author's proposed method of assessing the effectiveness of inter-regional cooperation, which will take into account the level of integration of the regions, the level of competitive advantages of regions and synergy analysis of inter-regional complementarity of competitive advantages of regions. Application of the proposed method of calculating the efficiency of interregional cooperation will provide a solid foundation for building relationships between the regions and ensure successful and effective development of their future cooperation.

Key words: inter-regional cooperation, integration, synergies, regional link-ages, integration processes.

Formulae: 5. **Bibl.:** 9.

Gerasymchuk Zoryana V. – Doctor of Science (Economics), Professor, Department of Management and Marketing, Lutsk National Technical University (vul. Lvivska, 75, Lutsk, Volynska obl., 43018, Ukraine)

Klimovich Olga M. – Postgraduate Student, Department of Management and Marketing, Lutsk National Technical University (vul. Lvivska, 75, Lutsk, Volynska obl., 43018, Ukraine)

E-mail: Klimovychka@ukr.net